

## บทที่ 3

### เอ็นเอสทู

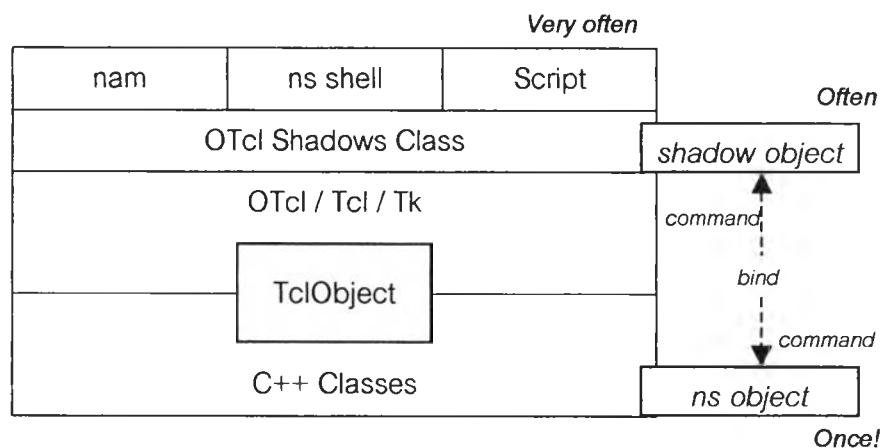
เอ็นเอสทูเป็นซอฟต์แวร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อช่วยจำลองการทำงานของระบบเครือข่ายต่างๆ เช่น แลน เครือข่ายไร้สาย เครือข่ายดาวเทียม ฯลฯ โดยเอ็นเอสทูถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเอ็นเอสทูเป็นซอฟต์แวร์เปิด ดังนั้นทุกคนสามารถนำเอ็นเอสทูไปใช้จำลองการทำงานด้านต่างๆ ได้ และยังสามารถทำการดัดแปลงแก้ไขโค้ดเดิม เพื่อเพิ่มการจำลองการทำงานแบบใหม่ และส่วนประกอบใหม่ๆ เข้าไปได้ ซึ่งในปัจจุบันมีเว็บไซต์ของเอ็นเอสทูอย่างเป็นทางการ [3] โดยภายในเว็บไซต์จะมีรายละเอียดต่างๆ ของเอ็นเอสทู เช่น วิธีการติดตั้ง วิธีการใช้งานและปัญหาต่างๆ ที่พบจากเอ็นเอสทู เป็นต้น

สำหรับโปรแกรมจำลองการทำงานอื่นๆ ส่วนใหญ่จะเป็นโปรแกรมที่เขียนขึ้นมาใช้ทดสอบเฉพาะส่วนที่สนใจ และไม่เผยแพร่ให้ผู้อื่น ทำให้เมื่อมีการจำลองการทำงานในลักษณะเดิมๆ จะต้องเขียนโปรแกรมใหม่ทั้งหมด ซึ่งทำให้ไม่สะดวก และเสียเวลาอย่างมาก อย่างเช่น WebCASE [2] เป็นโปรแกรมจำลองการทำงานของเว็บแคชที่เน้นขั้นตอนวิธีการแทนที่เอกสารภายในแคชเพียงตัวเดียวเท่านั้น ไม่มีความต้องการของเว็บแคช และไม่สามารถทำงานในระบบที่มีแคชมากกว่าหนึ่งตัวได้ ดังนั้นในงานวิทยานิพนธ์นี้จึงใช้เอ็นเอสทูซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลายเป็นโปรแกรมที่ใช้จำลองการทำงานของเว็บแคชโดยพัฒนาส่วนประกอบเพิ่มเติมเข้าไปเพื่อให้สามารถจำลองการทำงานได้หลายรูปแบบ โดยใช้เอ็นเอสทูเป็นเครื่องมือในการจำลองเครือข่าย ซึ่งสามารถกำหนดโทโพโลยีแบบต่างๆ ได้ จากโหนด และลิงค์ที่สร้างขึ้นมา แต่โหนดสามารถกำหนดให้ทำหน้าที่เป็นเว็บไคลแอนท์ เว็บแคช หรือเว็บเซิร์ฟเวอร์ก็ได้ โดยสามารถกำหนดโหนดที่ทำหน้าที่ต่างๆ ได้มากกว่า 1 โหนด และทำการเชื่อมต่อโหนดต่างๆ ด้วยลิงค์เพื่อให้แต่ละโหนดสามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันได้ ในส่วนของเว็บแคชเมื่อได้พัฒนาส่วนประกอบเพิ่มเติมเข้าไปจะทำให้สามารถจำลองการทำงานโดยใช้วิธีการต่างๆ ได้หลายวิธี ทั้งในส่วนของความต้องการของเว็บแคช ส่วนขั้นตอนวิธีการแทนที่ และส่วนสถาปัตยกรรมของการแคช ซึ่งจะทำให้สามารถจำลองการทำงานของเว็บแคชได้หลายรูปแบบ

เนื่องจากเอ็นเอสทูพัฒนามาจากภาษาซีพลัสพลัส และภาษาไอทีซีแอล ดังนั้นการพัฒนาส่วนประกอบต่างๆ สำหรับเอ็นเอสทูจึงพัฒนาจากสองภาษานี้เป็นหลัก ซึ่งการที่จะพัฒนาส่วนประกอบต่างๆ ให้สามารถทำงานร่วมกับเอ็นเอสทูได้จะต้องรู้ และเข้าใจถึงโครงสร้าง และการทำงานของเอ็นเอสทู ดังรายละเอียดที่จะกล่าวถึงในบทนี้

### 3.1 โครงสร้างของเอ็นเอสทู

เอ็นเอสทูเป็นซอฟต์แวร์สำหรับจำลองการทำงานที่พัฒนาขึ้นมาจากภาษาซีพลัสพลัส และภาษาไอทีซีแอล สาเหตุที่เอ็นเอสทูพัฒนามาจาก 2 ภาษา เนื่องจากซอฟต์แวร์สำหรับจำลองการทำงานประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน ส่วนแรกคือ รายละเอียดของการจำลองการทำงานของไพโรโทคอลต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ภาษาสำหรับสร้างโปรแกรมระบบ (System Programming Language) ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการขนาดของข้อมูล (Byte) ส่วนหัวของกลุ่มข้อมูล (Packet header) และการทำให้ขั้นตอนวิธีต่างๆ สามารถทำงานได้บนชุดของข้อมูลขนาดใหญ่ ดังนั้นระยะเวลาที่ใช้ในการทำงาน (Run-time) จึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับงานเหล่านี้ ส่วนเวลาที่ใช้ในการค้นหาบั๊ก การแก้ไขบั๊ก การสั่งให้ทำงานอีกครั้ง หรือการแปลโปรแกรมใหม่อีกครั้ง (Recompile) นั้นสำคัญน้อยกว่า ส่วนที่สอง คือ ส่วนอื่นๆ ของการวิจัยระบบเครือข่าย ซึ่งรวมถึงการปรับค่าพารามิเตอร์ หรือโครงแบบ (Configuration) ที่หลากหลาย ความรวดเร็วในการสำรวจแผนการ (Scenario) ต่างๆ ซึ่งในกรณีเหล่านี้เวลาที่ใช้ในการปรับเปลี่ยนแบบจำลอง และการสั่งให้ทำงานอีกครั้งเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่า ดังนั้นเอ็นเอสทูจึงประกอบด้วย 2 ภาษา ซึ่งภาษาซีพลัสพลัสนั้นทำงานได้รวดเร็วแต่การปรับเปลี่ยนทำได้ช้า ทำให้เหมาะสำหรับการใช้ในส่วนรายละเอียดของไพโรโทคอล สำหรับภาษาไอทีซีแอลทำงานได้ช้ากว่า แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เหมาะกับการทำโครงแบบสำหรับการจำลองการทำงานแบบต่างๆ ดังรูปที่ 3.1



รูปที่ 3.1 แสดงโครงสร้างของเอ็นเอสทู

การที่จะทำให้สามารถใช้ภาษาซีพลัสพลัส และภาษาไอทีซีแอลร่วมกันได้ จะต้องใช้ TclCL (Tcl with classes) เป็นตัวต่อประสาน ซึ่งใน TclCL จะประกอบด้วยคลาสเป็นจำนวนมาก แต่เอ็นเอสทูจะใช้คลาสเพียง 6 คลาสเท่านั้น ซึ่งคลาสทั้ง 6 ประกอบด้วย

1. คลาส Tcl เป็นคลาสที่หุ้มห่ออินสแตนส์จริงๆ ของตัวแปลคำสั่งภาษาโอทีซีแอล (OTcl interpreter) และจัดเตรียมเมทอดเพื่อเข้าถึงและสื่อสารกับตัวแปลคำสั่งภาษาโอทีซีแอล ซึ่งเมทอดที่อธิบายอยู่ในหัวข้อนี้จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเอ็นเอสทูด้วยภาษาซีพลัสพลัส โดยเมทอดที่คลาส Tcl จัดเตรียมไว้ให้มีจุดประสงค์เพื่อการดำเนินการดังต่อไปนี้

- เพื่อให้ได้การอ้างอิงถึงอินสแตนส์ของคลาส Tcl
- เพื่อเรียกกระบวนการงาน (Procedure) ภาษาโอทีซีแอลผ่านทางตัวแปลคำสั่ง
- เพื่อตั้ง หรือส่งผลกลับไปยังตัวแปลคำสั่ง
- เพื่อรายงานถึงข้อผิดพลาดต่างๆ และหยุดการทำงานตามข้อผิดพลาด
- เพื่อเก็บ และค้นดู TclObject
- เพื่อให้เข้าถึงตัวแปลคำสั่งได้โดยตรง

2. คลาส TclObject เป็นคลาสพื้นฐานของคลาสส่วนใหญ่ที่อยู่ในลำดับชั้นของคลาสในโอทีซีแอล และซีพลัสพลัส อ็อบเจกต์ทุกๆ อ็อบเจกต์ในคลาสนี้ถูกสร้างภายในตัวแปลคำสั่งโดยผู้ใช้ และอ็อบเจกต์ที่เหมือนกับอ็อบเจกต์เงาจะถูกสร้างในลำดับชั้นของคลาสในซีพลัสพลัส อ็อบเจกต์ทั้งสองนี้มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด โดยเมทอดในคลาส TclObject ใช้สำหรับการดำเนินการดังต่อไปนี้

- สร้าง และการลบ TclObject
- เชื่อมโยงตัวแปร (Variable Binding)
- ติดตามตัวแปร (Variable Tracing)
- กำหนดและการเรียกใช้เมทอด command

3. คลาส TclClass คลาสนี้เป็นคลาสเสมือนโดยแท้ ซึ่งสืบทอดมาจากคลาสพื้นฐานโดยจะมีหน้าที่ 2 อย่าง คือ สร้างลำดับชั้นของคลาสในโอทีซีแอลเพื่อที่จะเป็นเหมือนกระจก (Mirror) ของลำดับชั้นของคลาสในซีพลัสพลัส และเพื่อจัดเตรียมเมทอดสำหรับ สร้างอินสแตนส์ TclObject ตัวใหม่ขึ้นมา ซึ่งคลาสแต่ละคลาสที่สืบทอดมานั้นจะสัมพันธ์กับคลาสในซีพลัสพลัส โดยเฉพาะในลำดับชั้นของคลาสในซีพลัสพลัส และสามารถสร้างอินสแตนส์ของอ็อบเจกต์ใหม่สำหรับคลาสที่สัมพันธ์กันได้

4. คลาส TclCommand คลาสนี้จัดเตรียมเพียงแค่กระบวนการสำหรับเอ็นเอสทูในการส่งคำสั่งธรรมดาๆ ไปยังตัวแปลคำสั่ง ซึ่งจะได้สามารถถูกกระทำได้ในโกลบอลคอนเท็กซ์โดยตัวแปลคำสั่ง ในไฟล์ misc.cc ที่อยู่ใน ~ns (NS directory) มีฟังก์ชัน 2 อย่างคือ *ns-random* และ

`ns-version` โดยทั้ง 2 ฟังก์ชันเริ่มทำงานโดยฟังก์ชัน `init_misc()` ซึ่งถูกกำหนดใน `misc.cc` และ `init_misc` จะถูกเรียกโดย `Tcl_Applnit()` ระหว่างการเริ่มต้นทำงาน

5. คลาส `EmbeddedTcl` เอ็นเอสทูอนุญาตให้สามารถพัฒนาฟังก์ชันต่างๆ ได้ทั้งโดยใช้ ซีพัสพลัส หรือ โอทีซีแอล โดยจะถูกประเมินตอนเริ่มต้นการทำงาน ตัวอย่างเช่น สคริปต์ `~tclcl/tcl-object.tcl` หรือสคริปต์ทั้งหลายใน `~ns/tcl/lib` ซึ่งการโหลดและการประเมินสคริปต์ทั้งหลายทำผ่านอ็อบเจกต์ในคลาส `EmbeddedTcl`

วิธีการในการต่อขยายเอ็นเอสทูที่ง่าย คือ เพิ่มโค้ด `OTcl` ไปใน `~tclcl/tcl-object.tcl` หรือผ่านสคริปต์ใน `~ns/tcl/lib` สำหรับในแบบหลังเอ็นเอสทูจะทำต้นแบบจากไฟล์ `~ns/tcl/lib/ns-lib.tcl` โดยอัตโนมัติ ดังนั้นผู้พัฒนาจะต้องเพิ่มเติมบรรทัดเข้าไปในไฟล์นี้เพื่อให้สคริปต์ของผู้พัฒนาถูกทำต้นแบบโดยเอ็นเอสทูอย่างอัตโนมัติในตอนเริ่มการทำงาน ตัวอย่างเช่น ไฟล์ `~ns/tcl/webcache/fifo.tcl` กำหนดอินสแตนซ์ของกระบวนการบางอย่างในการทำขั้นตอนการแทนที่ของเว็บแคช ใน `~ns/tcl/lib/ns-lib.tcl` ก็จะต้องเพิ่มบรรทัดเข้าไปดังนี้

```
source tcl/webcache/fifo.tcl
```

มีข้อควรจำอยู่ 3 ข้อ คือ ข้อแรก ถ้าโค้ดที่เพิ่มเข้าไปมีข้อผิดพลาดระหว่างการประเมิน เอ็นเอสทูจะไม่สามารถทำงานได้ ข้อที่สอง ผู้ใช้สามารถโอเวอร์ไรต์โค้ดในสคริปต์ได้อย่างเปิดเผย และข้อสุดท้ายทุกครั้งที่มีการเพิ่มเติมสคริปต์หรือแก้ไขสคริปต์ ผู้ใช้จะต้องทำการแปลโปรแกรมใหม่อีกครั้งเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดผล

6. คลาส `InstVar` คลาสนี้มีหน้าที่กำหนดเม็ทอด และกระบวนการในการเชื่อมโดยตัวแปร ซีพัสพลัสในอ็อบเจกต์เงาที่ผ่านการแปลโปรแกรมแล้ว เพื่อที่จะกำหนดตัวแปรอินสแตนซ์ของ โอทีซีแอลในอ็อบเจกต์ที่ผ่านการแปลคำสั่งแล้วที่เท่าเทียมกัน การเชื่อมโยงนี้ทำเพื่อให้สามารถกำหนดค่าของตัวแปร หรือเข้าถึงได้จากภายในตัวแปลคำสั่ง หรือจากภายในโค้ดที่ผ่านการแปลโปรแกรมแล้วได้ตลอดเวลา

อินสแตนซ์ของคลาสตัวแปรนี้มีด้วยกันอยู่ 5 ชนิด คือ คลาส `InstVarReal`, คลาส `InstVarTime`, คลาส `InstVarBandwidth`, คลาส `InstVarInt` และคลาส `InstVarBool` สอดคล้องกับการเชื่อมโยงค่าตัวแปรแบบจำนวนจริง เวลา แบนด์วิดท์ จำนวนเต็ม และค่าตัวแปรทางตรรกศาสตร์ ตามลำดับ

อินสแตนซ์ของตัวแปรถูกสร้างโดยการกำหนดชื่อของตัวแปรที่ผ่านการแปลคำสั่งแล้ว และที่อยู่ของสมาชิกของตัวแปรในอ็อบเจกต์ที่ผ่านการแปลโปรแกรมแล้ว ตัวสร้างสำหรับคลาสพื้นฐาน `InstVar` จะสร้างอินสแตนซ์ของตัวแปรในตัวแปลคำสั่ง และจะตั้งรูทีนจุดดักเพื่อดักการเข้าถึงตัวแปรทุกครั้งผ่านทางตัวแปลคำสั่ง

เมื่อไรก็ตามที่ตัวแปรถูกอ่านผ่านทางตัวแปลคำสั่ง รูทีนจุดดักจะถูกเรียกก่อนที่จะมีการอ่านเกิดขึ้น และจะไปเรียกฟังก์ชัน `get` ซึ่งส่งค่าปัจจุบันของตัวแปรกลับมา แล้วค่านี้จะถูกกำหนดในตัวแปรที่ผ่านการแปลคำสั่ง และจะถูกอ่านด้วยตัวแปลคำสั่งในที่สุด

ในการทำงานเดียวกันเมื่อไรก็ตามที่ตัวแปรถูกกำหนดผ่านทางตัวแปลคำสั่ง รูทีนจุดดักจะถูกเรียกหลังจากที่มีการเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยรูทีนจะได้รับค่าปัจจุบันที่ถูกกำหนดโดยตัวแปลคำสั่ง และรูทีนจุดดักจะเรียกฟังก์ชัน `set` เพื่อกำหนดค่าของสมาชิกที่ผ่านการแปลโปรแกรมแล้ว ให้เป็นค่าปัจจุบันที่กำหนดภายในตัวแปลคำสั่ง

## 3.2 การทำงานของเอ็นเอสทู

เอ็นเอสทูสามารถทำงานได้ใน 2 ลักษณะ คือ

### 3.2.1 แบบเชิงโต้ตอบ (Interactive Mode)

เมื่อผู้ใช้กระทำข้อความสิ่งใดๆ ผลลัพธ์ก็จะแสดงออกมาในทันที ดังตัวอย่าง

```
$ ns
% set ns [new Simulator]
_o1
% $ns at 1 "puts \"Hello World\""
1
% $ns at 1.5 "exit"
2
% $ns run
Hello World
$
```

### 3.2.2 แบบกลุ่ม (Batch Mode)

ผู้ใช้จะต้องสร้างไฟล์ขึ้นมา โดยในไฟล์นั้นจะมีข้อความสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการทำงานตามที่ผู้ใช้ต้องการ ดังตัวอย่าง

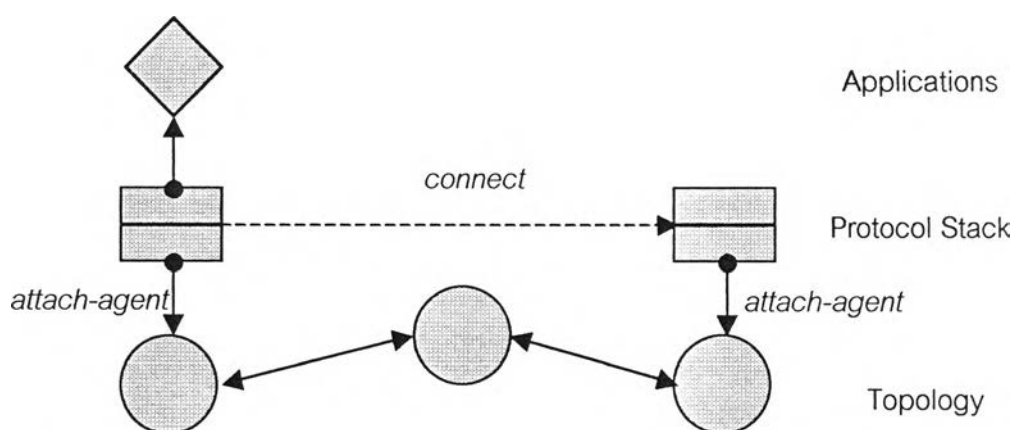
```
simple.tcl
set ns [new Simulator]
$ns at 1 "puts \"Hello World\""
$ns at 1.5 "exit"
$ns run
```

```
$ ns simple.tcl
```

```
Hello World
```

```
$
```

โดยส่วนใหญ่การจำลองการทำงานจะทำในแบบที่สอง คือ แบบกลุ่ม เนื่องจากการจำลองการทำงานแต่ละแบบจำเป็นต้องเขียนสคริปต์เพื่อสร้างโครงแบบของการทำงาน การเชื่อมต่อของส่วนประกอบต่างๆ เช่น โหนด ลิงค์ และโพรโทคอล เป็นต้น การกำหนดเวลาตามเหตุการณ์ที่จะจำลองการทำงาน และส่วนอื่นๆ ดังรูปที่ 3.2 เพื่อใช้ในการจำลองการทำงานนั้นๆ ซึ่งจะสะดวกและกระทำได้ง่ายกว่าการทำงานแบบเชิงโต้ตอบ



รูปที่ 3.2 แสดงการเชื่อมต่อส่วนประกอบต่างๆ ของเอ็นเอสทูสำหรับจำลองการทำงาน

สำหรับส่วนประกอบพื้นฐานที่มีอยู่ในเอ็นเอสทู และวิธีการในการเรียกใช้ มีดังนี้

#### 1. การสร้างตัวกำหนดเหตุการณ์ต่างๆ (Creating Event Scheduler)

- สร้างตัวกำหนดเหตุการณ์
  - `set ns [new Simulator]`
- กำหนดเหตุการณ์
  - `$ns at <time> <event>`
  - `<event>` เป็นคำสั่งของเอ็นเอสทูหรือทีซีแอลที่ถูกต้อง
- เริ่มการทำงาน
  - `$ns run`

#### 2. การติดตาม (Tracing)

- การติดตามกลุ่มข้อมูลบนลิงค์ทั้งหมด
  - `$ns trace-all [open test.out w]`

- การติดตามกลุ่มข้อมูลบนลิงค์ทั้งหมดตามรูปแบบของนามรุ่น 1 (Nam-1)
  - *\$ns namtrace-all [open test.nam w]*
- การติดตามกลุ่มข้อมูลบนลิงค์ที่กำหนด
  - *\$ns trace-queue \$n0 \$n1*
  - *\$ns namtrace-queue \$n0 \$n1*

### 3. การสร้างเครือข่าย (Creating Network)

- โหนด (Node)
  - *set n0 [\$ns node]*
  - *set n1 [\$ns node]*
- ลิงค์ (Link)
  - *\$ns duplex-link \$n0 \$n1 <bandwidth> <delay> <queue\_type>*
  - *<queue\_type>: DropTail, RED, CBQ, FQ, SFQ, DRR*
- แลน (LAN)
  - *\$ns make-lan <node\_list> <bandwidth> <delay> <ll\_type>*  
*<ifq\_type> <mac\_type> <channel\_type>*
  - *<ll\_type>: LL*
  - *<ifq\_type>: Queue/DropTail,*
  - *<mac\_type>: MAC/802\_3*
  - *<channel\_type>: Channel*

### 4. การใส่ความผิดพลาดต่างๆ (Inserting errors)

- สร้างมอดูลความผิดพลาด
  - *set loss\_module [new ErrorModel]*
  - *\$loss\_module set rate\_ 0.01*
  - *\$loss\_module unit pkt*
  - *\$loss\_module ranvar [new RandomVariable/Uniform]*
  - *\$loss\_module drop-target [new Agent/Null]*
- การใส่มอดูลความผิดพลาด
  - *\$ns lossmodel \$loss\_module \$n0 \$n1*

### 5. การจัดเตรียมการจัดเส้นทาง (Setup Routing)

- ยูนิคาสต์ (Unicast)
  - *\$ns rproto <type>*

- *<type>*: *Static, Session, DV, cost, multi-path*

- มัลติคาสท์ (Multicast)

- *\$ns multicast*
- *\$ns mrtproto <type>*
- *<type>*: *CtrlMcast, DM, ST, BST*

## 6. การสร้างการเชื่อมต่อ (Creating Connection)

- ยูดีพี (UDP)

- *set udp [new Agent/UDP]*
- *set null [new Agent/Null]*
- *\$ns attach-agent \$n0 \$udp*
- *\$ns attach-agent \$n1 \$null*
- *\$ns connect \$udp \$null*

- ทีซีพี (TCP)

- *set tcp [new Agent/TCP]*
- *set tcpsink [new Agent/TCPSink]*
- *\$ns attach-agent \$n0 \$tcp*
- *\$ns attach-agent \$n1 \$tcpsink*
- *\$ns connect \$tcp \$tcpsink*

## 7. การสร้างแตรฟฟิก (Creating Traffic)

### 1) บนยูดีพี

- ซีบีอาร์ (CBR)

- *set src [new Application/Traffic/CBR]*

- เอ็กซ์โพเนนเชียล (Exponential) หรือ พาเรโต (Pareto)

- *set src [new Application/Traffic/Exponential]*
- *set src [new Application/Traffic/Pareto]*

### 2) บนทีซีพี

- เอฟทีพี (FTP)

- *set ftp [new Application/FTP]*
- *\$ftp attach-agent \$tcp*

- เทลเน็ต (Telnet)

- *set telnet [new Application/Telnet]*



- *\$telnet attach-agent \$tcp*

### 3) ใช้ข้อมูลจริง (Trace Driven)

- ใช้ข้อมูลจริง

- *set tfile [new Tracefile]*
- *\$tfile filename <file>* ;# <file> : Binary format
- *set src [new Application/Traffic/Trace]*
- *\$src attach-tracefile \$tfile*

## 8. การจำลองการทำงานในระดับงานประยุกต์ (Application-Level Simulation)

- ลักษณะสำคัญของการจำลองการทำงานในระดับงานประยุกต์

- ทำงานอยู่บนโพรโทคอลนำส่ง (*Transport protocol*)
- ใช้ส่งผ่านข้อมูลผู้ใช้ เช่น ส่วนหัวของเฮดที่ทีพี (*HTTP header*)

- วิธีการที่ใช้ส่งผ่านข้อมูล

- บนที่ซีพี ใช้ *Agent/Message*
- บนยูดีพี ใช้ *Application/TcpApp*

- เว็บแคช (Web Cache)

- *set cache [new HttpCache \$ns \$node]*
- *\$cache connect \$server*

- เว็บไคลแอนท์ (Web Client)

- *set client [new Http/Client \$ns \$node]*
- *\$client connect \$server*
- *\$client set-page-generator \$pgp*
- *\$client start-session \$cache \$server*

- เว็บเซิร์ฟเวอร์ (Web Server)

- *set server [new Http/Server \$ns \$node]*
- *\$server set-page-generator \$pgp*

### 3.3 การพัฒนาส่วนประกอบสำหรับเอ็นเอสทู

การพัฒนาส่วนประกอบเพิ่มเติมเข้าไปในเอ็นเอสทูสามารถทำได้โดยใช้ 2 ภาษา คือ

#### 3.3.1 โอทีซีแอล

การใช้ภาษาโอทีซีแอลในการเพิ่มเติมส่วนประกอบเข้าไปในเอ็นเอสทูนั้น ทำได้ 2 แบบคือ

- 1) ไม่ต้องทำการแปลโปรแกรมใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยเพิ่มเติมโค้ดเข้าไปในสคริปต์ที่ใช้จำลองการทำงาน
- 2) ต้องทำการแปลโปรแกรมใหม่อีกครั้งหนึ่ง เมื่อมีการดัดแปลงโค้ด หรือเมื่อเพิ่มไฟล์ใหม่เข้าไปในเอ็นเอสทู ซึ่งในกรณีหลังจะต้องทำการเปลี่ยนแปลง Makefile (NS\_TCL\_LIB) และ tcl/lib/ns-lib.tcl ก่อนที่จะแปลโปรแกรม ตัวอย่างเช่น ส่วนประกอบใหม่อยู่ในไฟล์ tcl/webcache/fifo.tcl ใน Makefile จะต้องเพิ่มข้อความเข้าไป 1 บรรทัดในส่วนของ NS\_TCL\_LIB ดังนี้

```
NS_TCL_LIB = \  
    tcl/webcache/fifo.tcl \  
    ...
```

และใน tcl/lib/ns-lib.tcl ต้องเพิ่มข้อความเข้าไป 1 บรรทัด ดังนี้

```
Class Simulator  
...  
source ../webcache/fifo.tcl
```

### 3.3.2 ซีพล์สพลัส

สำหรับการใช้ภาษาซีพล์สพลัสในการเพิ่มเติมส่วนประกอบเข้าไปในเอ็นเอสทู ทำได้แบบเดียวคือ ต้องทำการแปลโปรแกรมใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่มี 2 วิธีการ ดังนี้

- 1) ทำการดัดแปลงโค้ดเดิมที่มีอยู่ ซึ่งจะต้องกระทำข้อความสั่ง make depend ก่อนที่จะทำการแปลโปรแกรมใหม่อีกครั้งหนึ่ง
- 2) ทำการเพิ่มไฟล์ใหม่เข้าไปในเอ็นเอสทู ซึ่งในกรณีนี้จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง Makefile และกระทำข้อความสั่ง make depend ก่อนที่จะทำการแปลโปรแกรมใหม่อีกครั้งหนึ่ง

โดยผู้ใช้งานสามารถพัฒนาส่วนประกอบจากภาษาใดภาษาหนึ่งอย่างเดียว หรือใช้ทั้งสองภาษาก็ได้ โดยอาศัย TclCL เป็นตัวประสานระหว่างซีพล์สพลัส และโอทีซีแอล ดังรายละเอียดในหัวข้อที่ 3.1